

Udgivet 05.10.2023

Vårhvede sået i oktober

Efterårssåning med fokus på sortsvalg og et godt såbed giver 50 % merudbytte i vårhvede.

Af Sidsel Birkelund Schmidt, Lars Egelund Olsen, Inger Bertelsen

Såning af vårhvede om efteråret er vejen frem i økologien, da det mindsker angreb af bygfluelarven, reducerer ukrudtstrykket og giver det bedste udbytte. Som bonus giver efterårssåningen mulighed for at sprede sårarbejdet over året, og det giver mulighed for en tidligere høst.

Efterårssået vårhvede minimerer bygfluens angreb

Dyrkning af økologisk vårhvede har i de seneste år været udfordret af bygfluens larve, som har gjort et stort indhug i udbyttet. Resultater fra de økologiske landsforsøg viser, at kraftige angreb kan resultere i en halvering af udbyttet. Det bliver derfor mere og mere brugt, at så vårhvede i efteråret.

Efterårssåning af vårhveden sikrer, at vårhveden er længere fremme i sit udviklingsstadium, når bygfluens svirrer, hvilket giver et markant mindre angreb af bygfluens 2. generation, som lægger æg i kornet i slutningen af maj/start juni. Bygfluens larver forårsager kraftig skade, og skridningen hæmmes. Efterårssået vårsæd fremrykker skridningstidspunktet med 12-18 dage sammenlignet med forårssået vårhvede, hvilket gør vårhveden mindre såbar overfor angreb.

Høstresultatet i de økologiske forsøg med efterårssåning af vårhvede har ligget mellem 34,6 og 60,6 hkg pr. ha i sorten Thorus. I forårssået har der været mellem 13,3 og 49,9 hkg pr. ha i samme sort.

Proteinniveauet kan til gengæld være svært at holde oppe, når vårhveden sås om efteråret. Så hvis man ønsker at opnå brødkvalitet, er særligt proteinindholdet en udfordring, da det større udbytte "fortynder" proteinindholdet i kernerne.

Udover såtidspunkt er der et par andre dyrkningstiltag, der kan betale sig at lægge vægt på, for at lykkes med efterårssået vårhvede.

Sortsvalg er altafgørende

Gulrust kan være voldsomt tabsgivende i vårhvede, særligt ved efterårssåning. Derfor er det kun relevant at dyrke tolerante/resistente sorter.

Proteinindholdet er en udfordring ved efterårssåning, og derfor kan man med fordel vælge sorter med potentiale for at opnå et højt proteinindhold. Er der tale om dyrkning af vårhvede til fremavl, er proteinindholdet ikke lige så afgørende som udbyttet, og her er efterårssåning derfor særlig interessant.

Tidspunktet for såning skal tilpasses jordtypen

Etablering af vårhvede om efteråret skal ske så sent som muligt, og så sent som vejret tillader for at undgå ukrudtsfremspiring og strækning af kornet inden vinteren. Hvis kornet når at strække sig, er der større

risiko for udvintring.

Lerjord kan være en udfordring i forhold til den sene etablering. Særligt i kombination med høj nedbør, hvor der er risiko for at komprimere jorden, så den bliver vandlidende. Prioriter efterårsetablering på lerjord, så snart der er et åbent vindue fra midt i oktober, der tillader at lave et godt såbed.

På sandjord er der bedre mulighed for at trække såningen til ind i november. På de lette jorde kan såning i februar også være et alternativ til sen efterårsetablering.

Plantetallet skal være højt ved såning af vårhvede, da vårhvede ligesom vinterhvede er en relativ åben afgrøde, og ukrudtskonkurrencen er derfor stor. Gå derfor efter et plantetal på 450 planter pr. m²

STØTTET AF

Fonden for **økologisk landbrug** **Promille**afgiftsfonden for landbrug

For mere information

Sidsel Birkelund Schmidt

Specialkonsulent

Næringsstoffer,
mikronæringsstoffer

+45 23 48 17 56

sibs@icoel.dk